	PROCEDURA EPIDEMIOLOGICZNA	PE - 12
	Zasady bezpiecznego stosowania preparatów dezynfekcyjnych	Wydanie VI z dnia 06.04.2017 r.
		Strona: 1 z 8

Cel: Zapobieganie zakażeniom szpitalnym. Zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom stosującym preparaty dezynfekcyjne.

Przedmiot: Dezynfekcja powierzchni i sprzętów.

Zakres stosowania: Dotyczy wszystkich oddziałów szpitala, w których przygotowywane są roztwory robocze preparatów dezynfekcyjnych i wykonywana jest dezynfekcja.

Ilość załączników: 2

Data obowiązywania: od 10.04.2017 r.

Egzemplarz nadzorowany: Pełnomocnik Dyrektora ds. Jakości i Akredytacji

Dokument podlega aktualizacji

	Stanowisko	Imię i Nazwisko	Data	Podpis i pieczęćka
Opracował:	Pielęgniarka epidemiologiczna	Grażyna Filipowicz	04.04.2017 r.	Stanowisko ds. Epidemiologii Pielęgniarka Epidemiologiczna mgr Grażyna Filipowicz
Opracował:	Kierownik Centralnej Sterylizatorni	Elżbieta Chmielewska	04.04.2017 r.	Kierownik Działu Centralnej Sterylizacji mgr inż. Elżbieta Chmielewska
Opracował:	Pielęgniarka epidemiologiczna	Edyta Świtała	04.04.2017 r.	Edyta Świtała Pielęgniarka mgr Edyta Świtała
Sprawdził:	Pielęgniarka Naczelna	Beata Łabowicz	06.04.2017 r.	Naczelna Pielęgniarka Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Legnicy mgr Beata Łabowicz
Sprawdził:	Przewodniczący Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych	Ryszard Kępa	06.04.2017 r.	PRZEWODNICZĄCY Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych lek. Ryszard Kępa (niezależnie i podpis kierownika komisji organizacyjnej)
Zatwierdził:	Dyrektor	Krystyna Barcik	06.04.2017 r.	DYREKTOR Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Legnicy mgr Krystyna Barcik

 Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy	PROCEDURA EPIDEMIOLOGICZNA	PE - 12
	Zasady bezpiecznego stosowania preparatów dezynfekcyjnych	Wydanie VI z dnia 06.04.2017 r.
		Strona: 2 z 8

Spis treści:

1. Cel	s. 3
2. Przedmiot i zakres stosowania	s. 3
3. Definicje i terminologia	s. 3
4. Odpowiedzialność i uprawnienia	s. 5
5. Opis postępowania	s. 5
6. Załączniki	s. 8
7. Dokumenty związane	s. 8

	PROCEDURA EPIDEMIOLOGICZNA	PE - 12
	Zasady bezpiecznego stosowania preparatów dezynfekcyjnych	Wydanie VI z dnia 06.04.2017 r.
		Strona: 3 z 8

1. Cel.

Celem procedury jest skuteczne zapobieganie zakażeniom szpitalnym oraz zapewnienie bezpiecznych warunków pracy pracownikom w trakcie wykonywania dezynfekcji.

2. Przedmiot i zakres stosowania.

Przedmiotem procedury jest zapobieganie zakażeniom szpitalnym i zapewnienie bezpiecznych warunków pracy pracownikom w trakcie wykonywania dezynfekcji w szpitalu.

Zakres stosowania:

- wszystkie oddziały szpitalne w których przygotowuje się roztwory robocze preparatów dezynfekcyjnych i wykonuje dezynfekcję.

3. Definicje i terminologia.

Dezynfekcja, odkażanie – postępowanie mające na celu niszczenie drobnoustrojów i ich przetrwalników. Dezynfekcja niszczy formy wegetatywne mikroorganizmów, ale nie zawsze usuwa formy przetrwalnikowe. Zdezynfekowany materiał nie musi być jałowy. Dezynfekcja dotyczy przedmiotów i powierzchni użytkowych. Rodzaje dezynfekcji: termiczna, chemiczna, fizyczna.

Dezynfekcja chemiczna (niszczenie drobnoustrojów preparatami chemicznymi) - jest metodą z wyboru i wolno ją stosować tylko wtedy, gdy dezynfekcja termiczna jest trudna do realizacji.

Dezynfekcja powierzchniowa - naniesienie na dekontaminowaną powierzchnię równomiernej warstwy środka dezynfekującego przez przetarcie/polanie/spryskanie i pozostawienie wilgotnej powierzchni do czasu podanego przez producenta; czas działania środka dezynfekującego nie może być dłuższy niż 15 minut

Dezynfekcja w kąpeli dezynfekcyjnej - przez zanurzenie dezynfekowanego sprzętu w kuwecie wypełnionej roztworem roboczym środka dezynfekującego; dezynfekowany przedmiot ma być całkowicie „zatopiony” w płynie a butelki i dreny wypełnione w środku płynem.

Stężenie robocze preparatu - stężenie w jakim preparat w określonym czasie niszczy drobnoustroje; podane na opakowaniu lub w ulotce handlowej.

Zakres/spektrum działania środków antyseptycznych/dezynfekcyjnych - mówi jakie drobnoustroje dany preparat niszczy w określonym czasie i stężeniu.

Używane są skróty:

	PROCEDURA EPIDEMIOLOGICZNA	PE - 12
	Zasady bezpiecznego stosowania preparatów dezynfekcyjnych	Wydanie VI z dnia 06.04.2017 r.
		Strona: 4 z 8

B – bakteriobójczy (niszczy bakterie w formie wegetatywnej);

F lub **G** – grzybobójczy

V lub **W** – wirusobójczy

Tbc – prątkobójczy

S - sporobójczy

Antyseptyka: (gr. anti – przeciw *sepsis* – gniciu, dosłownie: *zapobieganie gniciu*) – postępowanie odkażające, mające na celu niszczenie drobnoustrojów na skórze, blonach śluzowych, w zakażonych ranach.

Czas działania środków antyseptycznych/dezynfekcyjnych - czas niezbędny do wnikięcia do komórki mikroorganizmu i jej zniszczenia; ustalany jest przez producenta i podany na opakowaniu preparatu; liczony od momentu pokrycia powierzchni środkiem dezynfekcyjnym/antyseptycznym lub zanurzenia w kąpeli dezynfekującej do czasu podanego przez producenta na opakowaniu/ulotce handlowej. W sytuacji kąpeli dezynfekującej czas dezynfekcji zaczynamy liczyć od chwili zanurzenia w preparacie ostatniego dezynfekowanego sprzętu.

Czas przechowywania i używania roztworów roboczych - podane przez producenta na opakowaniu lub w ulotce handlowej,

- preparaty nadtlenowe (Perform) zgodnie z instrukcją producenta lub najlepiej używać bezpośrednio po sporządzeniu lub jeżeli, producent dopuszcza taką możliwość zużywać w czasie do 24 godzin,
- preparaty chlorowe używać – zgodnie z instrukcją producenta lub do 7 dni od dnia sporządzenia,
- koncentraty i preparaty stężone używać do daty przydatności podanej przez producenta na opakowaniu.
- preparatów używanych do dezynfekcji w kąpeli dezynfekującej **nie przechowujemy** do kolejnego cyklu dezynfekcji. Po zakończeniu dezynfekcji zużyty preparat należy bezwzględnie wylać do toalety.

Dekontaminacja - proces polegający na usunięciu i dezaktywacji substancji szkodliwej (chemikaliów, materiałów radioaktywnych, czynników biologicznych), która zagraża życiu lub zdrowiu ludzi poprzez kontakt bezpośredni lub używane sprzęty. Dekontaminacji poddawani są zarazem ludzie, zwierzęta, jak i środowisko nieożywione (infrastruktura itd.).

 Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy	PROCEDURA EPIDEMIOLOGICZNA	PE - 12
	Zasady bezpiecznego stosowania preparatów dezynfekcyjnych	Wydanie VI z dnia 06.04.2017 r.
		Strona: 5 z 8

4. Odpowiedzialność i uprawnienia.

- szkolenie pracowników w zakresie procedury: pielęgniarki oddziałowe, kierownicy komórek organizacyjnych, w których przygotowuje się roztwory robocze preparatów dezynfekcyjnych i wykonuje dezynfekcję, pielęgniarki epidemiologiczne,
- nadzór nad realizacją procedury i ocena jakości wykonanych czynności: kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych szpitala, pielęgniarki epidemiologiczne,
- realizacja postanowień procedury: pracownicy, którzy przygotowują roztwory robocze preparatów dezynfekcyjnych i wykonują dezynfekcję,
- zabezpieczenie środków ochrony osobistej (fartuchów, okularów, rękawic, masek): kierownicy komórek organizacyjnych, w których przygotowuje się roztwory robocze preparatów dezynfekcyjnych i wykonuje dezynfekcję,
- dokumentacja wykonanych czynności: pracownicy którzy przygotowują roztwory robocze preparatów dezynfekcyjnych i wykonują dezynfekcję.

5. Opis postępowania.

Zasady bezpiecznego stosowania preparatów dezynfekcyjnych.

1). Preparaty dezynfekcyjne (substancje stężone i preparaty robocze) należy przechowywać w miejscu niedostępnym dla osób postronnych - pacjentów, osób odwiedzających.

2). Roztwory dezynfekcyjne oraz substancje stężone przechowywać w oryginalnych opakowaniach lub w specjalnie do tego celu przygotowanych pojemnikach.

Pojemnik/opakowanie musi być odpowiednio oznakowane etykietą. Napis na etykiecie:

- nazwa preparatu,
- stężenie preparatu,
- data (ewentualnie również godzina) sporządzenia roztworu roboczego,
- imię i nazwisko osoby przygotowującej roztwór lub pieczęć Działu Centralnej Sterylizacji.

3). W trakcie przygotowywania roztworu roboczego środka dezynfekcyjnego oraz procesu dezynfekcji:

- zachować daleko idącą ostrożność,

 <p>Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy</p>	PROCEDURA EPIDEMIOLOGICZNA	PE - 12
	Zasady bezpiecznego stosowania preparatów dezynfekcyjnych	Wydanie VI z dnia 06.04.2017 r.
		Strona: 6 z 8

- pamiętać o skutecznej wentylacji pomieszczenia, w którym prowadzone są prace,
- w pomieszczeniu nie wolno jeść, pić, palić papierosów,
- w trakcie pracy **bezwzględnie** stosować środki ochrony osobistej: rękawice, fartuch, okulary, maskę, w Dziale Centralnej Sterylizacji - maskę ochronną z pochłaniaczem,

4). Po kontakcie skóry lub błon śluzowych ze środkiem dezynfekcyjnym, preparat starannie zmyć wodą z mydłem, śluzówki kilkakrotnie wypłukać czystą wodą, w sytuacjach poważniejszych zgłosić się do lekarza dyżurnego SOR.

5). Czas przechowywania i używania koncentratów i roztworów roboczych środków dezynfekcyjnych określa producent preparatów dezynfekcyjnych.

6). Roztwory robocze środków dezynfekcyjnych należy pobierać z Działu Centralnej Sterylizacji. W uzasadnionych sytuacjach pracownicy sami przygotowują bezpośrednio przed użyciem roztwór środka dezynfekcyjnego o odpowiednim stężeniu zgodnie z instrukcją użycia preparatu.

W celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa bezpośredni przełożony ma obowiązek zapoznać pracowników z kartami charakterystyk preparatów dezynfekcyjnych (przekazać karty do przeczytania i pobrać pisemne potwierdzenie zapoznania się z nimi).

7). Zabrania się mieszania dwóch różnych preparatów dezynfekcyjnych ze sobą oraz preparatów dezynfekcyjnych z detergentami.

8). W obecności ludzi można prowadzić dezynfekcję powierzchni do 2 m², jeżeli dezynfekowana powierzchnia jest większa (np. w trakcie generalnej dezynfekcji pomieszczenia) to należy z pomieszczenia wyprowadzić ludzi i pozwolić na ponowne wejście dopiero po wywietrzeniu pomieszczenia.

9). Do dezynfekcji powierzchniowej nie wolno używać preparatów z formaldehydem. Zawartość aldehydu glutarowego w preparacie dezynfekcyjnym nie może być większa niż 0,2%.

10). Preparaty dezynfekcyjne w aerozolu można stosować wyłącznie do powierzchni trudno dostępnych, małych. Nie wolno stosować aerozoli do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych substancją lotną oraz prątkami gruzlicy.

11). Czas działania środka do dezynfekcji powierzchni nie może przekraczać 15 minut. Preparatów o dłuższym czasie działania należy używać wyłącznie do dezynfekcji przez zanurzenie w kąpeli dezynfekującej.

 Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy	PROCEDURA EPIDEMIOLOGICZNA	PE - 12
	Zasady bezpiecznego stosowania preparatów dezynfekcyjnych	Wydanie VI z dnia 06.04.2017 r.
		Strona: 7 z 8

12). W trakcie dezynfekcji należy bezwzględnie przestrzegać czasu dezynfekcji oraz zalecanego stężenia preparatu dezynfekcyjnego.

13). Dekontaminacja powierzchni skażonych ludzkim materiałem biologicznym:

- zanieczyszczenie natychmiast usunąć higroskopijnym (dobrze wchłaniającym wilgoć) materiałem jednorazowym (lignina, ręcznik papierowy),
- całość usunąć do czerwonego/ żółtego worka z przeznaczeniem do utylizacji,
- w sytuacji obecności - zanieczyszczonej materiałem potencjalnie infekcyjnym - stłuczki szklanej: odłamki zebrać metodą bezkontaktową – np. przy użyciu 2 kartoników, usunąć do czerwonego/żółtego pojemnika na odpady infekcyjne ostre,
- powierzchnię zdezynfekować chlorowym preparatem dezynfekcyjnym o szerokim spektrum działania (B – bakterie, F - grzyby, V - wirusy, Tbc – prątek gruźlicy) działającym w czasie nie dłuższym niż 15 minut,
- po dezynfekcji powierzchnię umyć detergentem,
- w trakcie wykonywania czynności zachować najwyższą ostrożność, stosować środki ochrony osobistej: rękawice jednorazowe, fartuch ochronny jednorazowy foliowy, okulary ochronne,
- rękawice i fartuch po użyciu usunąć do czerwonego worka z przeznaczeniem do utylizacji, okulary umyć wodą z mydłem,
- po zakończeniu czynności **ręce zdezynfekować i umyć !**

14). Dezynfekcję przez zanurzenie należy prowadzić w pojemnikach pod przykryciem, opisanych nazwą, stężeniem, datą przygotowania roztworu dezynfekcyjnego, datą nalania do kuwety, nazwiskiem osoby nalewającej. Ściśle przestrzegać zalecanego czasu dezynfekcji (czas dezynfekcji liczymy od chwili włożenia do dezynfekcji ostatniego przedmiotu) oraz stężeń preparatów dezynfekcyjnych. Dezynfekowane sprzęty muszą być całkowicie zanurzone w preparacie a dreny i butelki wypełnione płynem. W trakcie dezynfekcji należy wymieniać preparat dezynfekcyjny po jego widocznym zanieczyszczeniu.

15). W preparatach dezynfekcyjnych nie wolno przechowywać żadnych sprzętów i narzędzi (kleszczy, nożyczek, pęset, termometrów, przyborów do golenia, szczotek klozetowych itp.).

16). Nie wolno przechowywać zużytych preparatów dezynfekcyjnych do następnego dnia. Po zakończonej dezynfekcji zużyty preparat należy wylać do toalety, pojemnik

 Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy	PROCEDURA EPIDEMIOLOGICZNA	PE - 12
	Zasady bezpiecznego stosowania preparatów dezynfekcyjnych	Wydanie VI z dnia 06.04.2017 r.
		Strona: 8 z 8

zdezynfekować, umyć i przechowywać suchy do kolejnego procesu dezynfekcji. Wykaz preparatów dezynfekcyjnych stosowanych w szpitalu stanowi załącznik nr 1 do niniejszej procedury.

W razie wystąpienia problemów w zakresie zachowania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz prawidłowości procesów dezynfekcji należy zwrócić się do bezpośredniego przełożonego lub zadzwonić do Zespołu ds. Epidemiologii tel. wew. 160 / Działu Centralnej Sterylizacji tel. wew. 681.

Metoda mycia, suszenia i dezynfekcji szkła laboratoryjnego przedstawiona jest w załączniku nr 2.

6. Załączniki.

Załącznik nr 1 Wykaz preparatów dezynfekcyjnych stosowanych w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Legnicy.

Załącznik nr 2 Mycie, suszenie, dezynfekcja szkła laboratoryjnego.

7. Dokumenty związane.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. 2008, 234, 1570 z późn. zm.),

Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 o działalności leczniczej (Dz. U Nr 112, poz.654 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jedn. Dz.U. z 1998 r., Nr 21, poz. 94 z późn. zm.),

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r., Nr169, poz. 1650 z późn. zm.).

PE - 16 Zasady stosowania środków ochrony osobistej.

PE - 17 Higiena rąk w warunkach szpitalnych.

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny Zakład Zwalczania Skażeń Biologicznych: „*Preparaty dezynfekcyjne przeznaczone do stosowania w zakładach opieki zdrowotnej pozytywnie zaopiniowane przez NIZP-PZH*”, Warszawa 2011

Ciuruś M. J.: „*Procedury higieny w placówkach ochrony zdrowia*”, Instytut Problemów Ochrony Zdrowia Sp. z o. o., Warszawa 2009